

FEM-UNITED

united to prevent femicide in europe

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ
ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΑΣ: ΚΥΠΡΟΣ**

**Συγγραφείς: Σουσάνα Ελίζα Παύλου
& Αλεξία Σιάκου**

Συγγραφείς

Σουσάνα Ελίζα Παύλου, Αλεξία Σιάκου

Προτεινόμενη παραπομπή

Pavlou., S. and Shakou., A. (2022). Policy Brief on Femicide Prevention: CYPRUS. Mediterranean Institute of Gender Studies. Nicosia, Cyprus.

Co-funded by the
Rights, Equality &
Citizenship Programme
of the European Union

Αυτό το κείμενο εκπονήθηκε στο πλαίσιο και για τους σκοπούς του Έργου «FEM-UnitED για την πρόληψη της γυναικοκτονίας στην Ευρώπη», που χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020). Το περιεχόμενο αντιπροσωπεύει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και αποτελεί αποκλειστικά δική τους ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκδοση.

Cyprus
University of
Technology

MEDITERRANEAN
INSTITUTE OF
GENDER STUDIES

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή.....	4
Το έργο FEM-UNITED.....	4
Κενά & Προκλήσεις.....	5
Νομική & Πολιτική.....	7
Συστάσεις για Αποτελεσματική Πρόληψη & Παρέμβαση	8

Εισαγωγή

Η γυναικοκτονία – η εκ προθέσεως δολοφονία γυναικών με κίνητρο το φύλο – δεν είναι μόνο η πιο ακραία εκδήλωση βίας κατά των γυναικών λόγω φύλου, αλλά και η πιο βίαιη εκδήλωση των διακρίσεων και της ανισότητας εναντίον τους.

Παρά το μέγεθος του προβλήματος και τις εκκλήσεις της Ειδικής Εισηγήτριας του ΟΗΕ για τη βία κατά των γυναικών, τα δεδομένα για τις γυναικοκτονίες δεν συγκεντρώνονται επίσημα και συστηματικά στην ΕΕ και υπάρχει έλλειψη διακρατικών εργαλείων για τη μελέτη της γυναικοκτονίας. Με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τις Γυναικοκτονίες (European Observatory on Femicide) άρχισε να αναπτύσσεται διεθνής βάση δεδομένων, μέσω της οποίας μπορούν για γίνονται συγκρίσεις. Ωστόσο, οι γυναικοκτονίες είναι ένα θέμα που δεν έχει ερευνηθεί επαρκώς. Δεν υπάρχει ένας κοινός ορισμός της γυναικοκτονίας. Επιπλέον, οι επιβλαβείς στάσεις, συμπεριφορές και τα στερεότυπα, καθώς και η έλλειψη κατανόησης της έμφυλης δυναμικής των γυναικοκτονιών από συντρόφους, εμποδίζουν τα μέτρα πρόληψης, συμπεριλαμβανομένης της έγκαιρης και αποτελεσματικής παρέμβασης.

Αυτό το έντυπο πολιτικής αποτελείται από μια σύνοψη των πορισμάτων και των αποτελεσμάτων από την έρευνα, τις εκπαιδεύσεις των επαγγελματιών πρώτης γραμμής και τις συναντήσεις με αρμόδιους φορείς, που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργου «**FEM-UNITED - United to prevent IPV/DV Femicide in Europe**».

Το έργο FEM-UNITED

Το έργο FEM-UnitED στοχεύει να βελτιώσει την ανταπόκριση στις περιπτώσεις βίας από στενοούς συντρόφους (συντροφική βία) και στην ενδοοικογενειακή βία, προκειμένου να μειωθεί η βλάβη στις γυναίκες και τα παιδιά και να αποτραπεί η γυναικοκτονία. Το έργο στοχεύει να βελτιώσει την ανταπόκριση ολόκληρου του συστήματος έναντι της συντροφικής βίας, δημιουργώντας μια βάση δεδομένων για την ευαισθητοποίηση του κοινού και την προώθηση της διεπιστημονικής συνεργασίας και της ανάπτυξης ικανοτήτων ανταπόκρισης μέσα από μια έμφυλη και θυματοκεντρική προσέγγιση. Με άλλα λόγια, το έργο FEM-UnitED στοχεύει στη δημιουργία δεδομένων με στόχο τη συλλογική αλλαγή πολιτικών.

Το έργο FEM-UnitED επιδιώκει να ενισχύσει και να συνεισφέρει σε διεθνείς προσπάθειες – όπως η πλατφόρμα Femi(ni)cide Watch Platform και το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τη Γυναικοκτονία (EOF) – με α) την περαιτέρω ανάπτυξη ποσοτικών και ποιοτικών εργαλείων για τη συλλογή διακρατικών δεδομένων για τις γυναικοκτονίες, για τη μέτρηση του επιπολασμού τους και των συναφών παραγόντων κινδύνου β) τον εντοπισμό κενών που αφορούν την άμεση ανταπόκριση του συστήματος σε περιπτώσεις συντροφικής και ενδοοικογενειακής βίας μεταξύ των χωρών εταίρων. και γ) την προώθηση της αλλαγής μέσω συστηματικής δέσμευσης των αρμοδίων φορέων/επαγγελματιών που θα οδηγήσει σε συγκεκριμένες δεσμεύσεις για δράση για την πρόληψη των γυναικοκτονιών, με βάση τα ευρήματα και τα αποτελέσματα του έργου

Η συνεργασία FEM-UnitED καλύπτει πέντε χώρες της ΕΕ και περιλαμβάνει: το Πανεπιστήμιο της Μάλτας, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Ινστιτούτο Εμπειρικής Κοινωνιολογίας (IfeS) στο Πανεπιστήμιο Friedrich-Alexander Erlangen-Nürnberg στη Γερμανία, το Πανεπιστήμιο της Σαραγόσα στην Ισπανία και το Πανεπιστήμιο του Πόρτο στην Πορτογαλία. Η ομάδα του έργου περιλαμβάνει επίσης ΜΚΟ για τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων: το Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου (Κύπρος), το Ίδρυμα για τα Δικαιώματα των Γυναικών (Μάλτα) και το UMAR – União de Mulheres Alternativa e Resposta (Πορτογαλία).

Αυτό το έργο βασίζεται στο συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, έργο COST Action on Femicide across Europe (2014-2017), που οδήγησε στην ίδρυση του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Γυναικοκτονίας (EOF), του πρώτου πανευρωπαϊκού δικτύου παρακολούθησης υποθέσεων γυναικοκτονίας και των δράσεων για την πρόληψη της

γυναικοκτονίας. Το EOF συλλέγει συστηματικά στοιχεία για τις γυναικοκτονίες στην Ευρώπη από το 2020.¹

Επιπολασμός Γυναικοκτονιών

Το έργο FEM-UNITED αποκάλυψε ότι τα επίσημα εθνικά δεδομένα που συλλέγονται από την αστυνομία και τα δικαστήρια δεν είναι συγκρίσιμα μεταξύ των χωρών εταίρων στο έργο, λόγω διαφορετικών νομικών ορισμών ή/και διαφορετικών στατιστικών πλαισίων καταμέτρησης των υποθέσεων. Ως εκ τούτου, βασική προτεραιότητα και στόχος του Έργου FEM-UNITED ήταν η ανάπτυξη δύο εργαλείων συλλογής δεδομένων: ένα για την ποσοτική και ένα για την ποιοτική συλλογή δεδομένων. Αυτό συμβάλει στην κοινή επιλογή μεταβλητών και την παροχή συγκρίσιμων δεδομένων. Οι πληροφορίες συλλέχθηκαν από τα μέσα ενημέρωσης, τα αστυνομικά δελτία τύπου ή άλλες πηγές που ήταν διαθέσιμες για τα έτη 2019-2020.

Με βάση τα στοιχεία που συλλέχθηκαν, κατά τα έτη 2019-2020, ο συνολικός αριθμός των περιπτώσεων γυναικοκτονίας που καταγράφηκαν στην Κύπρο ήταν 11, καθώς και 2 θύματα που ήταν κορίτσια. Όλες αυτές οι περιπτώσεις, εκτός από μία, διαπράχθηκαν στο πλαίσιο βίας από στενό σύντροφο ή/και ενδοοικογενειακής βίας. Μεταξύ των 5 χωρών εταίρων που συμμετείχαν στο έργο FEM-UNITED, το υψηλότερο ποσοστό γυναικοκτονιών, τηρουμένων των αναλογιών του πληθυσμού, ήταν στην Κύπρο.

Με βάση τα ποσοτικά δεδομένα που συλλέχθηκαν, τα βασικά χαρακτηριστικά των γυναικοκτονιών στην Κύπρο ήταν τα ακόλουθα: (i) η πλειονότητα των γυναικοκτονιών διαπράχθηκε στο πλαίσιο της βίας από συντρόφους ή/και της ενδοοικογενειακής βίας (ii) όλοι οι δράστες ήταν άνδρες (iii) η πλειοψηφία των θυμάτων ήταν μη Κύπριες υπήκοοι, με μεταναστευτικό υπόβαθρο (iv) η πλειοψηφία των δραστών ήταν Κύπριοι υπήκοοι (v) μόνο μία υπόθεση ήταν γνωστή στην αστυνομία και στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, στην οποία το θύμα είχε υποβάλει καταγγελία και είχε εκδοθεί εντολή για περιοριστικά μέτρα (vi) η πλειονότητα των υποθέσεων γυναικοκτονίας οδηγήθηκαν σε δίκη, όπου ο δράστης καταδικάστηκε για φόνο.

Με βάση την ποιοτική ανάλυση, εντοπίστηκαν τα ακόλουθα κοινά σημεία: (i) υπήρχε ιστορικό βίας από συντρόφους ή/και ενδοοικογενειακής βίας (ii) οι γυναικοκτονίες συνέβησαν στο πλαίσιο του χωρισμού μεταξύ του θύματος και του δράστη και (iii) ο δράστης είχε απειλήσει να σκοτώσει το θύμα πριν από τη γυναικοκτονία.

Τα αποτελέσματα της έρευνας υπογραμμίζουν ότι: (i) η έκδοση εντολής περιοριστικών μέτρων, σε μία από τις περιπτώσεις, δεν ήταν επαρκής για την πρόληψη της γυναικοκτονίας (ii) αν και το προσφυγικό καθεστώς ενός από τα θύματα οδήγησε στην πολύ πρώιμη εμπλοκή των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας και της αστυνομίας, τα πιθανά γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια, καθώς και η αυξημένη ευαλωτότητα του θύματος, δεν αντιμετωπίστηκαν επαρκώς (iii) σε μία από τις περιπτώσεις, ο δράστης φέρεται να είχε προβλήματα ψυχικής υγείας και είχε απειλήσει να αυτοκτονήσει πριν προβεί στη γυναικοκτονία (iv) η απεικόνιση των μέσων ενημέρωσης προσδιόρισε την απειλή του δράστη να αυτοκτονήσει μόνο ως ψυχική ασθένεια και όχι ως στρατηγική καταναγκαστικού ελέγχου από τον δράστη στο θύμα.

Κενά & Προκλήσεις

- 1. Μέτρα προστασίας για θύματα συντροφικής και ενδοοικογενειακής βίας:** Αν και το νομικό πλαίσιο προβλέπει την έκδοση περιοριστικών μέτρων σε περιπτώσεις συντροφικής και ενδοοικογενειακής βίας, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για να εξακριβωθεί ο αριθμός και το είδος των περιοριστικών μέτρων που εκδόθηκαν στην Κύπρο. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί ο επιπολασμός ή η αποτελεσματικότητά τους στην προστασία των θυμάτων ή στην πρόληψη περαιτέρω βίας, συμπεριλαμβανομένης της

¹ Η Γερμανία ως εταίρος σε αυτό το έργο, συμμετέχει και στην ερευνητική ομάδα δικτύου EOF από το 2018. Οι ερευνητές/τριες συλλέγουν στατιστικά δεδομένα και εμπειριστατωμένες πληροφορίες για την έκταση της γυναικοκτονίας στη Γερμανία και αναλύουν τα ευρήματα προκειμένου να προτείνουν τρόπους πρόληψης των γυναικοκτονιών.

γυναικοκτονίας. Επιπλέον, δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το εάν τα περιοριστικά μέτρα παρακολουθούνται αποτελεσματικά ή/και ποιες δραστηριότητες αναλαμβάνουν οι αστυνομικές/εποπτικές αρχές για τον έλεγχο στη συμμόρφωση με τις εντολές για τα περιοριστικά μέτρα.

2. **Έλλειψη της έμφυλης διάστασης στη νομοθεσία, την πολιτική και την πρακτική:** η ανάπτυξη του νομικού και πολιτικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής και της συντροφικής βίας στην Κύπρο έχει βασιστεί στην έννοια της «οικογενειακής βίας», χωρίς να λαμβάνεται απαραίτητα υπόψη η έμφυλη δυναμική αυτών των μορφών βίας. Κατά συνέπεια, η πρακτική και η λειτουργία των υπηρεσιών πρώτης γραμμής έχει διαμορφωθεί με τρόπο που εμποδίζει την ανάπτυξη τεχνογνωσίας και εξειδίκευσης πάνω στα έμφυλα ζητήματα. Επιπρόσθετα, μολονότι, η διάσταση του φύλου έχει θεσπιστεί στις διατάξεις του Νόμου για τη Βία κατά των Γυναικών του 2021, συνυπάρχει ο Νόμος για τη Βία στην Οικογένεια. Οποιαδήποτε αντίφαση μεταξύ των δύο αυτών νόμων θα πρέπει να επιλυθεί προς όφελος της διασφάλισης της μέγιστης προστασίας των θυμάτων.
3. **Έλλειψη διατομεακής προσέγγισης:** Παρά τον σημαντικό αριθμό μεταναστευτικού πληθυσμού στην Κύπρο και την υψηλή συχνότητα της βίας κατά των γυναικών και της γυναικοκτονίας σε βάρος αυτής της ομάδας, οι γυναίκες μετανάστριες και οι προερχόμενες από εθνοτικές μειονότητες δεν αντιμετωπίζονται εξειδικευμένα στα Εθνικά Σχέδια Δράσης, καθιστώντας τις αόρατες σε επίπεδο πολιτικής. Συνολικά, τα Εθνικά Σχέδια Δράσης δεν κάνουν αναφορά ούτε προβλέπουν ενέργειες για την καταπολέμηση της βίας κατά των μεταναστριών, των γυναικών με αναπηρίες, των μονογονέων και άλλων ευάλωτων ομάδων γυναικών.
4. **Έλλειψη δεδομένων:** Οι δημόσιες αρχές δεν συλλέγουν ολοκληρωμένα δεδομένα για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών, ανά φύλο και ηλικία θύματος και δράστη, τύπο βίας, σχέση μεταξύ θύματος και δράστη. Τα διαθέσιμα δεδομένα περιλαμβάνουν μόνο περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, βιασμού και σεξουαλικής επίθεσης που αναφέρθηκαν στην αστυνομία. Υπάρχουν περιορισμένες έρευνες ή δεδομένα σχετικά με τη βία κατά των γυναικών από εθνοτικές μειονότητες ή μετανάστριες στην Κύπρο.
5. **Αναποτελεσματικότητα της εκτίμησης κινδύνου:** Όσον αφορά την εκτίμηση κινδύνου, υπάρχει ένα πρωτόκολλο σε περιπτώσεις συντροφικής βίας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων πρώην συζύγων και πρώην συντρόφων, το οποίο εφαρμόζεται από την αστυνομία από το 2018. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν έχει πραγματοποιηθεί αξιολόγηση του πρωτοκόλλου εκτίμησης κινδύνου, ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να εξακριβωθεί η χρήση και η αποτελεσματικότητά του για τη μείωση και την πρόληψη της συντροφικής βίας και κατ' επέκταση της γυναικοκτονίας. Άλλοι επαγγελματίες πρώτης γραμμής (π.χ. Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας, Υπηρεσίες Υγείας) δεν χρησιμοποιούν εργαλεία αξιολόγησης κινδύνου για να ενημερώνουν έτσι ώστε να ενεργοποιείται η άμεση ανταπόκριση στις περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών.
6. **Η διυπηρεσιακή συνεργασία είναι αδύναμη:** Παρόλο που η Κύπρος έχει αναπτύξει διαδικασίες διυπηρεσιακής συνεργασίας μεταξύ της αστυνομίας, των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας και των υπηρεσιών υγείας σε υποθέσεις που σχετίζονται με ενδοοικογενειακή βία, υπάρχει απουσία της διάστασης του φύλου και της σύνδεσης μεταξύ της ενδοοικογενειακής βίας ή της συντροφικής βίας και της γυναικοκτονίας. Αυτό έχει οδηγήσει σε κενά στο επίπεδο συστημάτων προστασίας των θυμάτων, εμποδίζοντας την πρόληψη της γυναικοκτονίας. Οι υπηρεσίες πρώτης γραμμής, για παράδειγμα στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, στερούνται εξειδικευμένων ή διυπηρεσιακών πρωτοκόλλων, διαδικασιών και κατευθυντήριων γραμμών για τον εντοπισμό και τον χειρισμό περιπτώσεων ενδοοικογενειακής βίας και συντροφικής βίας.
7. **Η εκπαίδευση των επαγγελματιών πρώτης γραμμής είναι ασυνεπής και ανεπαρκής:** Γενικά, υπάρχει περιορισμένη τεχνογνωσία σε σχέση με τη βία κατά των γυναικών μεταξύ των επαγγελματιών πρώτης γραμμής. Αυτό είναι αποτέλεσμα της έλλειψης εξειδικευμένης εκπαίδευσης. Η κατάρτιση προσφέρεται από ΜΚΟ, αλλά όχι συστηματικά λόγω έλλειψης χρηματοδότησης. Επίσης, απουσιάζει η κατάρτιση για τη βία

που επηρεάζει συγκεκριμένες ομάδες γυναικών, ιδίως σε σχέση με τις μετανάστριες και τις γυναίκες με αναπηρίες.

8. **Απουσία στρατηγικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας και της βίας κατά των γυναικών:** Μέχρι σήμερα, τα εθνικά σχέδια δράσης δεν έχουν κάνει αναφορά ούτε έχουν προβλέψει δράσεις ειδικά για την πρόληψη της γυναικοκτονίας. Επιπλέον, τα Εθνικά Σχέδια Δράσης δεν συνοδεύονται από συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους, ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες, διάθεση επαρκούς χρηματοδότησης και δεν υπάρχουν στοιχεία για παρακολούθηση ή αξιολόγηση. Τα εθνικά σχέδια δράσης δεν διαθέτουν την πολιτική βούληση και τους πόρους που απαιτούνται για την υλοποίησή τους και παραμένουν σε μεγάλο βαθμό στα χαρτιά.
9. **Τα μέσα ενημέρωσης προωθούν σεξιστικές και στερεοτυπικές αντιλήψεις για τις γυναίκες:** Οι αναφορές των μέσων ενημέρωσης για τις γυναικοκτονίες δεν παρουσιάζουν τη διάσταση του φύλου και τη σχέση της βίας κατά των γυναικών με την ενδοοικογενειακή/συντροφική βία. Αυτή η σύνδεση συχνά παραβλέπεται εστιάζοντας στον άντρα θύτη. Επιπλέον, η κάλυψη από τα ΜΜΕ για τις γυναικοκτονίες στην Κύπρο χαρακτηρίζεται από τη χρήση σεξιστικής γλώσσας που αποδίδει την ευθύνη στο θύμα, κανονικοποιώντας τη βία που διαπράττουν οι άνδρες κατά των γυναικών.

Νομική & Πολιτική

Νομικό πλαίσιο

Σε γενικές γραμμές, το νομοθετικό πλαίσιο στην Κύπρο είναι ολοκληρωμένο.

Μορφές συντροφικής και ενδοοικογενειακής βίας ποινικοποιούνται σύμφωνα με τους νόμους του 2000 περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) (Ν. 119(I)/2000), όπως τροποποιήθηκε, και του νόμου του 2021 περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και περί Συναφών Θεμάτων (Ν. 115(I)/2021). Η Κύπρος το 2017 επικύρωσε τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, η οποία είναι γνωστή ως Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.

Με τη ψήφιση του νόμου του 2021, το νομικό πλαίσιο διευρύνθηκε και καλύπτει όλες τις μορφές έμφυλης βίας κατά των γυναικών, σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής βίας και της ψυχολογικής βίας. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα της πρόσφατης τροποποίησης του νόμου για τη βία κατά των γυναικών του 2021, η γυναικοκτονία αναγνωρίζεται πλέον ως ιδιώνυμο έγκλημα, διαφορετικό από την ανθρωποκτονία και ως μορφή βίας κατά των γυναικών.

Άλλες σχετικές νομοθετικές διατάξεις που διέπουν την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας στην Κύπρο περιλαμβάνονται στο ποινικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του Ποινικού Κώδικα.

Οι γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας στην Κύπρο έχουν νόμιμη πρόσβαση σε μέτρα προστασίας τόσο βάσει του ποινικού δικαίου όσο και του αστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων προσωρινών περιοριστικών μέτρων που αποτρέπουν την επαφή του δράστη με το θύμα, καθώς και περιοριστικών εντολών που απαγορεύουν στους δράστες να εισέλθουν ή να παραμείνουν στη συζυγική κατοικία.

Προηγούμενες & τρέχουσες πολιτικές

Όσον αφορά τις πολιτικές για την πρόληψη της έμφυλης βίας στην Κύπρο, υπήρξαν δύο Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Πρόληψη της Βίας στην Οικογένεια: (i) μεταξύ 2010-2013 και (ii) μεταξύ 2017-2019.

Επί του παρόντος, δεν υπάρχει εθνικό σχέδιο δράσης για την πρόληψη της βίας στην οικογένεια, ούτε ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών γενικότερα. Δεν υπάρχουν πολιτικές ειδικά για την πρόληψη της γυναικοκτονίας, ούτε γίνεται

αναφορά στη γυναικοκτονία στα υπάρχοντα και προηγούμενα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Πρόληψη της Βίας στην Οικογένεια ή στο τρέχον Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα μεταξύ Ανδρών και Γυναικών 2019-2023.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου του 2021, ιδρύθηκε τον Μάρτιο του 2022 συντονιστικός φορέας που είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Συστάσεις για Αποτελεσματική Πρόληψη & Παρέμβαση

- 1. Συλλογή δεδομένων για τη βία κατά των γυναικών και τη γυναικοκτονία:** Η συλλογή αξιόπιστων και επικαιροποιημένων στατιστικών στοιχείων για τα θύματα και τους δράστες όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, ανά φύλο, ηλικία και σχέση θύματος - θύτη, θα πρέπει να είναι υποχρεωτική. Χρειάζεται ένα κοινό εργαλείο για τη συλλογή στατιστικών δεδομένων, που να χρησιμοποιείται από όλους τους σχετικούς εμπλεκόμενους φορείς, προκειμένου να αντικατοπτρίζονται οι ειδικές συνθήκες που σχετίζονται με τις γυναικοκτονίες.
- 2. Υποχρεωτική και συστηματική εξειδικευμένη εκπαίδευση για επαγγελματίες πρώτης γραμμής:** Η εκπαίδευση των επαγγελματιών πρώτης γραμμής που ασχολούνται με θύματα και δράστες όλων των πράξεων βίας κατά των γυναικών – και συγκεκριμένα στην πρόληψη της γυναικοκτονίας από σύντροφο – πρέπει να είναι υποχρεωτική και συστηματική. Η εκπαίδευση θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στις ειδικές ανάγκες των υπηρεσιών πρώτης γραμμής. Η διάσταση του φύλου θα πρέπει να ενσωματωθεί σε όλα τα πρωτόκολλα, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις διαδικασίες σε όλο το σύστημα για όλες τις υπηρεσίες πρώτης γραμμής.
- 3. Τυποποιημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση κινδύνου και την πρόληψη της γυναικοκτονίας:** Πρέπει να υιοθετηθεί μια τυποποιημένη προσέγγιση για την εκτίμηση κινδύνου που θα προάγει την κοινή κατανόηση του κινδύνου σε ολόκληρο το σύστημα και μια κοινή γλώσσα για την επικοινωνία του κινδύνου. Πρωτόκολλα αξιολόγησης κινδύνου που είναι τόσο ευαίσθητα στο φύλο όσο και πολιτισμικά προσαρμοσμένα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από όλους/όλες τους/τις επαγγελματίες πρώτης γραμμής. Επιπρόσθετα, οι παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με την καταναγκαστική και ελεγκτική συμπεριφορά θα πρέπει να ενσωματώνονται σε αυτά τα πρωτόκολλα. Η εξειδικευμένη εκπαίδευση για επαγγελματίες πρώτης γραμμής σχετικά με τη χρήση εργαλείων αξιολόγησης κινδύνου είναι επίσης απαραίτητη.
- 4. Πιο αποτελεσματική χρήση και παρακολούθηση των διαταγμάτων προστασίας:** Η χρήση των διαταγμάτων προστασίας θα πρέπει αφενός να αυξηθεί και αφετέρου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά τους, διασφαλίζοντας ότι αναπτύσσονται και τίθενται σε εφαρμογή μηχανισμοί παρακολούθησης, ώστε να παρέχεται αποτελεσματική ασφάλεια και προστασία στις γυναίκες και τα παιδιά τους. Οι παραβιάσεις των διαταγμάτων προστασίας πρέπει να τιμωρούνται κατάλληλα ώστε να έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα.
- 5. Η διεπαγγελματική συνεργασία και ο συντονισμός θα πρέπει να ενισχυθούν:** Η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ των διαφόρων φορέων θα πρέπει να ενισχυθούν και να υποστηριχθεί η διεπαγγελματική και διατομεακή συνεργασία με τη συμμετοχή όλων των σχετικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των γυναικείων οργανώσεων και των ΜΚΟ και στο πλαίσιο του Σπιτιού της Γυναίκας που λειτουργεί ως κέντρο διαχείρισης κρίσεων και υποστήριξης για θύματα βίας κατά των γυναικών.
- 6. Προστασία των μεταναστριών από την έμφυλη βία:** Τα εμπόδια στην πρόσβαση σε ολοκληρωμένη προστασία και υποστήριξη για όλες τις γυναίκες και τα κορίτσια πρέπει να αρθούν, ιδιαίτερα για τις γυναίκες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών μεταναστευτικής καταγωγής. Η επιφύλαξη της Κυπριακής Δημοκρατίας για το άρθρο 59 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης σε σχέση με τις αυτόνομες άδειες διαμονής για μετανάστριες που υφίστανται βία θα πρέπει να αρθεί.

7. **Αναγνώριση των παιδιών ως θύματα:** Τα κορίτσια που δολοφονούνται πρέπει να προσμετρώνται ως θύματα γυναικοκτονίας. Το παιδιά που ζουν υπό το καθεστώς της συντροφικής βίας, πρέπει να αναγνωρίζονται αυτόματα ως θύματα και να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά.
8. **Επαρκής και βιώσιμη χρηματοδότηση για εξειδικευμένες υπηρεσίες που παρέχονται από ΜΚΟ:** Οι υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων ανατίθενται σε εξειδικευμένες ΜΚΟ και ως εκ τούτου, θα πρέπει να τους παρέχονται οι κατάλληλοι οικονομικοί πόροι για την κάλυψη των αναγκών και της αυξημένης ζήτησης.
9. **Ευαισθητοποίηση του κοινού και των μέσων ενημέρωσης:** Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην πρωτογενή πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, αναγνωρίζοντας τον ρόλο της εκπαίδευσης, καθώς και των μέσων ενημέρωσης, που συχνά είναι πομποί παραδοσιακών πολιτισμικών και κοινωνικών προτύπων που ευνοούν τη βία κατά των γυναικών. Η ευαισθητοποίηση και κατάρτιση των επαγγελματιών που εργάζονται στα μέσα ενημέρωσης είναι ουσιαστικής σημασίας για την ενίσχυση των δεξιοτήτων όσον αφορά την έμφυλη διάσταση και την πληρέστερη αναφορά στις γυναικοκτονίες.